

Årsberetning 2021

Ældrerådet i Lejre Kommune

Jeanette Dæhnfeldt

Bjarne Bang Christensen

Kirsten Kornval

Per Frandsen

Kurt Erik Larsen

Leif Blom

Per Nørgaard

Ældrerådet i Lejre Kommune – Årsberetning 2021

Indledning

2021 var år 4 og sidste år for det Ældreråd, som blev valgt i november 2017, og hvis funktionsperiode udløb med årets udgang. 2021 gik som 2020 anderledes end forventet grundet Corona-situationen; en situation, som vi nu havde lidt erfaring med, men som ingen havde løsningen på.

Alligevel gik året med travlhed for Ældrerådet som følge af mange hændelser af betydning for den ældre del af befolkningen, hændelser, som både de raske og selvhjulpne i eget hjem og de mindre selvhjulpne på plejehjemmene mærkede til, og som fik stor betydning for alles hverdag. Vi blev alle begrænset i vores sædvanlige aktiviteter og vante liv. Alligevel må vi her indledningsvis sige, at vi ældre i Lejre Kommune kom relativt nådigt igennem år 2 af pandemien.

Dette skyldtes som tidligere og ikke mindst en utrolig engageret, menneskelig, faglig og professionel indsats fra alle medarbejdere og ledere i Center for Velfærd og Omsorg, herefter CVO, som vi i Ældrerådet anerkender med tak.

Også tak for et rigtig godt samarbejde med alle i CVO, Udvalget for Social, Sundhed og Ældre, herefter USSÆ, og administrationen i øvrigt, samt alle andre interne og eksterne samarbejdspartnere i 2021.

Ældrerådets juridiske baggrund og virksomhed

Der er mindst et Ældreråd i hver af landets 98 kommuner. Det er en bunden opgave for kommunerne, da Ældrerådene bygger på lovgivning, nærmere bestemt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Reglerne om Ældreråd findes i §§ 30-33. Heri bestemmes det bl.a., at Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg, hvorved der ikke kan anvendes listeopstillinger eller indgå valgforbund. Hvert medlem vælges som enkeltperson på baggrund af sine kvalifikationer.

Ældrerådernes vigtigste funktioner er ifølge loven at

- rådgive Kommunalbestyrelsen om ældrepolitiske spørgsmål, og at
- formidle synspunkter mellem borgerne og Kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører ældre.

Disse to funktioner er grundpillerne i Ældrerådernes arbejde. Til at udfylde disse funktioner kan Ældrerådene frit opsøge deres kilder, f.eks. ældreorganisationer, forskningsresultater, pressen m.m.

Ældrerådets formål

Ældrerådet i Lejre Kommune taler de ældres sag og arbejder for at skabe de bedst mulige rammer og vilkår for kommunens ældre. Dette er ikke mindst vigtigt, når vi går igennem en vanskelig tid som den, der gik igen i 2021.

Ældrerådet er således de ældres talerør over for politikerne og administrationen i Lejre Kommune og en kritisk/konstruktiv høringspart for Kommunalbestyrelsen i alle forhold, der vedrører ældre.

Vi vil, inden for lovgivningens rammer, sikre den ældre del af befolkningen i Lejre Kommune de bedste vilkår, herunder også have fokus på de svageste ældre og deres særlige behov.

Ældrerådet i Lejre Kommune – Årsberetning 2021

Det er os derfor magtpåliggende at give kommunalbestyrelsen et modspil, der profilerer Ældrerådet som en troværdig, men kritisk medspiller, både i høringsprocessen og i forbindelse med egne initiativer. Disse kan være forslag om at vedtage en ældrepolitik og en pårørendepolitik, men også områder uden for den egentlige ældrepolitik såsom tilgængelighed i det offentlige rum og en hensyntagende trafik infrastruktur.

Ældrerådets medlemmer i 2021

- Formand: Kirsten Kornval.
- Næstformand og sekretær: Bjarne Bang Christensen.
- Ældrerådets repræsentant i Regionsældrerådet og PIU*): Per Frandsen.
- Kasserer: Kurt Erik Larsen.
- WEB-master: Leif Blom**).
- Medlemmer uden faste poster: Jeanette Dæhnfeldt og Per Nørgaard.

Ældrerådets møder

Ældrerådets ordinære møder i 2021, i alt 11, blev alle afholdt trods restriktioner, som regel den 2. tirsdag i hver måned bortset fra juli. De fysiske møder, i alt 7, afholdtes på Rådhuset i Allerslev, mens vi afholdt 2 telefonmøder samt 1 virtuelt og 1 delvist virtuelt, delvist fysisk møde, når Rådhuset var lukket pga. Corona-situationen.

Referaterne af alle disse møder kan læses i deres helhed på Ældrerådets hjemmeside på: www.Lejre.dk. Søg på ”Ældrerådet”.

Om mødernes afholdelse og andre forhold i tilknytning til Ældrerådets virksomhed har Ældrerådet vedtaget en Forretningsorden, som ligeledes kan læses i sin helhed på hjemmesiden.

Ældrerådets vigtigste opgaver

Ældrerådet er borgernes talerør til politikerne:

Ældrerådets to vigtigste opgaver er at rådgive Kommunalbestyrelsen om ældrepolitiske forhold af enhver art og at formidle synspunkter mellem kommunens ældre borgere og kommunalbestyrelsen om sådanne forhold.

Ældrerådets vigtigste samarbejdspartnere er de politikere og embedsmænd, der beskæftiger sig med udformning af den lokale ældrepolitik og gennemførelse af de beslutninger, som bl.a. følger af den landsdækkende ældrepolitik, vedtaget af Folketinget. Hertil kommer de ovenfor nævnte organisationer, som med fortællinger fra ”det virkelige liv” er med til at sætte de ældres forhold i Lejre Kommune ind i realistiske, dagligdags rammer.

Eksempler:

Et meget vigtigt eksempel på en beslutning, vedtaget af Kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune, er Værdighedspolitikken, idet den i vidt omfang skaber de rammer, al den øvrige politik på ældreområdet bygger på. Den kan derfor ses som et fundament under ældrepolitikken i Lejre Kommune.

Ældrerådet i Lejre Kommune – Årsberetning 2021

Andre, mere konkrete eksempler på Kommunalbestyrelsens beslutninger er de kvalitetsstandarder, som lokalt udmønter ministerielle beslutninger eller lovgivning på ældreområdet, f.eks. om personlig pleje og praktisk hjælp eller om madservice. Forinden sådanne beslutninger vedtages endeligt af Kommunalbestyrelsen, skal Ældrerådet høres.

Alle kommunens politiske udvalg træffer beslutninger, som har indflydelse på de ældres forhold og derfor skal forelægges Ældrerådet til udtalelse forinden vedtagelse, f.eks. Udvalget for Teknik og Miljø i forbindelse med tilgængelighed på veje og fortove og til offentlige bygninger. Desuden skal generelle spørgsmål om ældres boligforhold eller f.eks. sundhed, miljø og kultur forelægges Ældrerådet med henblik på et høringssvar, forinden vedtagelse af en kvalitetsstandard.

Høringer:

Ældrerådets formidling af synspunkter i forhold til Kommunalbestyrelsen sker således først og fremmest ved, at Ældrerådet udtaler sig ved at svare på høringer, som Ældrerådet modtager i forbindelse med nye beslutninger, som direkte eller indirekte påvirker eller har betydning for den ældre del af befolkningens livsvilkår.

På den måde har vi indflydelse på alle forhold, der kan medvirke til, at vi kan have et godt og værdigt liv som ældre i vores kommune.

Ældrerådet har i 2021 besvaret 21 høringer fra Lejre Kommune om ældres forhold, særligt inden for de områder, som hører under USSÆ.

En oversigt over vore høringssvar kan ses og læses i deres helhed på www.Lejre.dk. Undtaget herfra er høringssvar mærket: (LUKKET SAG). Det er som regel sager om udbud.

Ældrepolitik og høringssvar – et eksempel:

Som eksempel på en ældrepolitisk beslutning, hvor Ældrerådet har afgivet høringssvar, kan nævnes ”Høring om Lejre Kommunes digitaliseringspolitik”.

Ældrerådet lagde i sit høringssvar vægt på den forventede modtagelse og forståelse af digitaliseringspolitikken hos den del af befolkningen, som Ældrerådet repræsenterer, nemlig de 60+ årige.

Det burde udelukke de mange smarte fagudtryk og indspiste vendinger, som anvendes i flæng i den digitale verden, og som kun i ringe omfang forstås og anvendes af den ældre del af befolkningen.

Ældrerådet lagde også vægt på, at det overordnet set er helt usædvanligt vigtigt, at kommunen holder sin hjemmeside á jour, så vi borgere ikke skuffes, når vi forsøger at bruge de fremskridt i betjeningen af os selv, som digitaliseringen trods alt indebærer, herunder at vi bliver selvhjulpne i højere grad end i dag.

Dialogmøder:

Ud over at være høringspart har Ældrerådet været inviteret til dialogmøder og andre former for kontaktmøder med politikere, først og fremmest medlemmerne af USSÆ, og ledende embedsmænd fra kommunens administration. Møderne har både været fysiske med alle sikkerhedsforanstaltninger og virtuelle i form af telefonmøder eller telefon- og videomøder.

Ældrerådet i Lejre Kommune – Årsberetning 2021

I 2021 har Ældrerådet således holdt to sådanne dialogmøder med USSÆ og embedsmænd, hvor vi bl.a. fik gennemgået budget 2022-25 på CVO's område.

Vi mener, at vi gennem disse dialogmøder med politikere og embedsmænd har kunnet påvirke den førte ældrepolitik, herunder budgetlægningen for de kommende budgetår.

Ældrerådet har også holdt årlige dialogmøder med ældreorganisationer i Lejre Kommune, men på grund af Corona-situationen måtte de aflyses i 2021. Det gjaldt ikke mindst det planlagte dialogmøde i november 2021 på Østergård Aktivitetscenter.

Konferencer og seminarer:

De af Danske Ældreråd***) planlagte og organiserede konferencer, seminarer og temadage har i vidt omfang været aflyst i 2021, hvorfor det har været småt med inspiration ad den vej.

Ærgerligt, fordi sådanne arrangementer tidligere har givet os viden om og inspiration til de sager, vi bliver involveret i, og de har også givet os mulighed for at være på forkant med, hvad der måtte komme af nye lovforslag og initiativer på ældreområdet.

Det lykkedes dog at gennemføre en endags konference om ældres forhold på Nyborg Strand den 25.10.2021. Godt halvdelen af Ældrerådets medlemmer deltog med stort udbytte og inspiration til det fortsatte arbejde med ældrepolitikken.

Observatører på plejecentrene:

Ældrerådet følger med i og kommenterer på drift og udvikling af de tre plejecentre i Lejre Kommune, dels gennem høringer, dels gennem repræsentation i Beboer- og Pårørenderådene.

I 2021 havde vi som observatører i Beboer- og Pårørenderådene Jeanette Dæhnfeldt på Bøgebakken, Leif Blom på Ammershøjparken, og Bjarne Bang Christensen på Hvalsø Plejecenter.

Møderne i Beboer- og Pårørenderådene har som andre steder i samfundet været begrænset af Corona-situationen, men har dog alligevel kunnet gennemføres i nogenlunde normalt omfang, ligesom der har været afholdt et fælles dialogmøde med USSÆ og embedsmænd for de tre Beboer – og Pårørenderåd .

Deltagelse i interessentgruppen for plejeboligbyggeri:

Ældrerådet er repræsenteret i Interessentgruppen vedrørende ny- og ombyggeriet af kommunens plejecentre. Her var det Kirsten Kornval og Per Nørgaard med Leif Blom som suppleant, der repræsenterede Ældrerådet.

I 2021 blev byggeriet af 24 nye plejeboliger ved Ammershøjparken næsten afsluttet.

Artikler:

I januar 2021 skrev Ældrerådet en artikel til lokalavisen med titlen: ”Ældrerådet i en Corona-tid”.

Formålet med artiklen var at gøre opmærksom på, at vi ikke var gået i stå som følge af Corona, men eksempelvis havde udarbejdet en folder om Ældrerådet i marts 2020, som skulle have været omdelt til samtlige 60+ årige i Lejre Kommune sammen med Aktivitetsprogrammet for 2020-21.

Ældrerådet i Lejre Kommune – Årsberetning 2021

Desværre kunne hverken Ældrerådets folder eller Aktivitetsprogrammet omdeles grundet Corona-situationen. I stedet blev begge publikationer placeret i kasser ved alle aktivitetscentre, så alle 60+ årige kunne hente dem dér.

I april 2021 skrev Ældrerådet en artikel med overskriften: ”Ældrerådets tanker forud for valg af placering af nyt plejecenter i Hvalsø”.

Artiklen var nærmest et causeri over tanker og ideer, man kan gøre sig over placeringen af et plejecenter. Der var ikke konkrete forslag i Ældrerådets artikel, idet Ældrerådet som tidligere nævnt er inddraget i processen og derfor gemmer sine forslag og ideer til Interessentgruppen for plejeboligbyggeriet.

Valg til nyt Ældreråd 2022-25

2021 var valgår for de fleste af landets 98 ældreråd (i nogle kommuner kaldet seniorråd).

Valget til Ældrerådet i Lejre Kommune skulle afholdes samtidig med valg til Kommunalbestyrelsen og til Regionsrådet i Region Sjælland.

Ældrerådet havde i første omgang aftalt med Kommunalbestyrelsen, at Ældrerådsvalget i 2021 skulle afholdes som et fremmødevalg, men dels grundet det ringe antal kandidater (2 nye og 6 fra det eksisterende Ældreråd), dels grundet den ringe interesse fra de 60+ årige forud for valget, aftalte Ældrerådet med Kommunalbestyrelsen, at valghandlingen ændredes tilbage til brevstemmevalg som tidligere år.

Rent praktisk betød det en meget stor lempelse for alle involverede i valghandlingen. Eksempelvis skulle der ved fremmødevalg til Ældrerådsvalget fremtrylles mellem 60 og 100 valgtilforordnede. Ved brevstemmevalget til Ældrerådet ville der ikke være behov for valgtilforordnede, men nok et par vejledere ved hvert valgsted.

Ændringen tilbage fra fremmødevalg til brevstemmevalg er dog ikke ensbetydende med, at fremmødevalg er udelukket fremover. Men nu ved vi, at det kan lade sig gøre, og så har det nye Ældreråd god tid til at forberede et fremmødevalg, hvad vi ikke havde i 2021.

Ældrerådets arbejde fremover

I 2022 vil det nye Ældreråd fortsætte arbejdet med at få så megen indflydelse på de ældres vilkår i Lejre Kommune som beskrevet i formålet. Ældrerådet vil fortsætte det hidtidige gode samarbejde med især politikerne i USSÆ og kommunens administration, herunder følge op på de beslutninger, hvor det tidligere Ældreråd har afgivet høringssvar. Samtidig vil vi fortsætte samarbejdet med forskellige frivilligorganisationer, som giver gode input til vores arbejde.

Ældrerådet har stadig fokus på alle områder, der har betydning for ældres livsvilkår i Lejre Kommune. Centrale områder er værdighed i pleje og omsorg, styrkelse af demensindsatsen og kvalitet i ældreplejen, bl.a. beskrevet i Lejre Kommunes Værdighedspolitik.

Det nye Ældreråd har defineret fem områder som særlige indsatsområder, hvor vi har valgt en ”ordfører” for hvert område.

Ældrerådet i Lejre Kommune – Årsberetning 2021

De 5 områder er:

- Digitaliserings- og velfærdsteknologi.
- Det nære sundhedsvæsen.
- Boligstrategi (ældreboliger – plejeboliger).
- Værdighedspolitik/ældrepolitik bl.a. med afsæt i kvalitetsstandarder
- Trafik og tilgængelighed.

Plejeboligbyggeriet med udvidelse af antallet af plejeboliger, madproduktion og udvikling af cafe-miljøer på plejecentrene, forebyggelse og rehabilitering samt en bred vifte af aktivitetstilbud til alle ældre i Lejre Kommune, er ligeledes vigtige fokusområder fremadrettet.

Sidst, og ikke mindst vil vi i Ældrerådet deltage aktivt i udmeldingerne fra Regeringen om en ny Ældrelov og en kommende Sundhedsreform. Begge dele kræver nytænkning for at skabe og realisere et nært og sammenhængende sundhedsvæsen til gavn for borgerne, og er et fælles ansvar for Regioner og Kommuner.

Ældrerådet i Lejre Kommune 2021

Kirsten Kornval
Leif Blom

Jeanette Dæhnfeldt
Per Nørgaard

Kurt Erik Larsen
Bjarne Bang Christensen

Per Frandsen

Noter:

*) PIU = Patientinddragelsesudvalget i Region Sjælland.

**) Ældrerådets hjemmeside er siden januar 2021 en integreret del af WWW.Lejre.dk.

***) Danske Ældreråd er paraplyorganisation for landets 98 Ældreråd (Seniorråd).